

spomenikov kranjskih in slovanskih (Carniolana, Slavica Glagolitica et Cyrillica) itd. Po smrti je od njegovih dedičev njegovo knjigarno kupil cesar Franec za 7000 gld. za licealno knjižnico, rudninsko zbirko njegovo pa v naš muzej za 6000 gld. Iz njegove pa iz Kopitarjeve ostaline pridobila si je javna naša knjižnica, kar ima najboljših starejših zakladov iz domačega slovenskega pa slovanskega slovstva. Živ je bil Žiga Zojs, pa tudi mrtev je in bode vedna podpora slovenskemu pismenstvu, in prav kliče mu dr. J. Bleiweis s Koseskega geslom:

Ko trombe glas, ko zvon doní,
Od verlega moža spomin.

Slovstvena zgodovina v slovenski ljudski šoli.

(Piše **Gradimir.**)

(Dalje.*)

J. Podmilšak in J. Jesenko.

(Glej 76. berilno vajo: „Burja, zameti in plazovi v Alpah“.)

Ta spis je posnet po Jože-tu Podmilšaku in Janezu Jesenku. Ob kratkem vam povem nekaj o vrlih teh dveh možéh.

Jože Podmilšak se je rodil v dan 25. marcija 1845. l. v Krašnji, tri ure od mesta Kamenika. Bil je sin priprostih kmetjskih starišev. Učil se je najprej v domači šoli, potem je prišel na Ljubljansko normalko (mestno ljudsko šolo), ter na to vstopil na gimnazijo v Ljubljani. Ko je bil Podmilšak še dijak na Ljubljanski gimnaziji, vzamejo ga v vojake. Tožnim srcem je zapustil učenje ter je živel kot vojak v Komornu na Ogerskem, pozneje pa v Brnu na Moravskem. Decembra meseca 1870. l. dosluži vojake ter dobí službo kot trgovski pisar v Celovci. Užé drugo leto pa pride za uradniškega pričetaika k deželnemu odboru v Ljubljano. A tudi tukaj ni ostal dolgo. L. 1872. dobí službo brzojavnega (telegrafskega) uradnika v Trstu, kjer je potem najdlje služboval. Žalibog prične bolehati, jedva prišedši v cesarsko službo. Meseca oktobra 1874. l., idočega v službenih zadevah skozi Ljubljano, hudo napade prsna mu bolezen. Zaman je bila vsa zdravniška pomoč. V dan 24. decembra 1874. l. izdihne svojo dušo v deželni bolnici Ljubljanski.

Jože Podmilšak je bil vrlo priden slovensk pisatelj. Užé kot dijak na spodnji gimnaziji je jel marljivo pisateljovati. Poseben vpliv je na-nj imel pokojni Anton Janežič, ki ga je vedno nagovarjal, naj pridno spisuje. In v istini je Podmilšak mnogo pisal v Janežičev „Glasnik“; a Janežič mu je tudi njegove spise plačeval, ter mu je bil vedno veren svetovalec in podpornik. Jože Podmilšak je mnogo spisal. Sodeloval je pri „Glasniku“, pozneje pri listu „Besedniku“ in „Zori“; a vrhu tega je mnogo lepih povesti in naučnih sestavkov napisal za družbo sv. Mohora. Ni sicer navadno pisal s pravim svojim imenom, nego pridél si je bil pisateljsko ime „Andrejčkov Jože“, to pa zato, ker mu je bil oče Andrej. In kateri Slovenec, ki bere bukve družbe sv. Mohora, ne pozná Andrejčkovega Jože-ta? Saj je pokojnik spisal za to družbo vrsto ličnih povesti in poučnih sestavkov; naj vam le omenim njegove: „Lepe pesni glas, seže v deveto vas“; „Vseh svetnikov dan“; „Tolažba na smrtni postelji“; „Amerika, ali povsod dobro, domá najboljšé“; „Žalost in veselje“ in dr. Pa tudi v Janežičevem „Cvetniku“ nahajamo vse polno lepih Pod-

*) Glej lanskega „Učit. Tovariša“ na str. 377.1